

TARINOITA PASOSEN SUVUSTA

Sukutyöryhmä

TARINOITA PASOSEN SUVUSTA

PASOSEN SUKUTYÖRYHMÄ

© 2018 Erkki Pasonen / Pasosen Sukutyöryhmä

Kustantaja:

BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja:

BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-800-194-2

Helsinki 2018

Sisällysluettelo

Pasosen suku ja sukututkimus.....	6
Pasonen sukunimenä.....	7
Tarinoita Kääriälän sukuhaaran Pasosista.....	15
Tarinoita Väänälän sukuhaaran Pasosista.....	67
Tarinoita Hirvensalmen sukuhaaran Pasosista.....	109
Tarinoita Rantalan sukuhaaran Pasosista.....	187

Aluksi

Tämä kirja kertoo Pasosen suvun vaiheista 1600- luvulta 1900-luvulle Etelä-Savossa. Kirja koostuu tarinoista, joiden kirjoittajina ovat olleet suvun eri haarojen edustajat. Jokainen kertomus on oma tarinansa ja välittää lukijalle kirjoittajan todellisen muistikuvan tapahtumasta, joko itse koettuna tai edellisiltä sukupolvilta kuultuna. Sukutyöryhmän jäsenet ovat koonneet tarinat 2017 – 2018 aikana kirjaksi.

Sukutyöryhmä kiittää kaikkia suvun jäseniä, jotka ovat ilahduttavan monilukuisesti antaneet omat tarinansa kirjan sivuille. Kiitos Jukka Pasoselle, joka on ammattitaitoisesti suunnitellut ja toteuttanut kirjan kansikuvituksen.

Sukutyöryhmän jäsenet:

Petra Gynther
Mauno Kääriäinen
Erkki Pasonen
Esko Pasonen
Juha Pasonen
Kari Pasonen
Anneli Salonranta
Heljä Strömberg

Pasosen suku ja sukututkimus

Pasosen suvun sukututkimus sai alkunsa kun Hirvensalmella asuva Niilo Pasonen osallistui vuonna 1995 kansalaisopiston järjestämälle sukututkimuskurssille. Opettajana toimi pastori Jeremias Sankari. Kurssin jälkeen Niilo aloitti suvun tutkimisen. Hän hankki perheryhmälomakkeita ja postitti niitä tiedossaan oleville Pasosen suvun jäsenille. Ensimmäinen Hirvensalmen ja Rantalan sukuhaaran yhteistapaaminen pidettiin kesällä 2007 Hirvensalmen Syväsmäen kylässä.

Ensimmäisen sukutapaamisen yhteydessä perustettiin sukutyöryhmä, joka sai seuraavana vuonna yhteyden Kääriälän sukuhaaran Pasosiin. Vuonna 2010 pidetystä sukutapaamisesta ilmoitettiin paikallisessa lehdessä. Lehti-ilmoituksen innoittamana paikalle ilmestyi uutena Väänälän sukuhaaran edustajia. He olivat tutkineet Pasosen sukuhaaraansa jo aiemmin. Sittemmin nämä neljän sukuhaaran Pasoset ovat kokoontuneet kolmen vuoden välein.

Pasosen sukuselvityksessä on selvitetty sukuhaaroittain kirkonkirjoista isälinjaa. Isälinjan mukaan Hirvensalmen, Rantalan ja Väänälän sukuhaaran tiedossa oleva esi-isä on 1659 syntynyt Matti Pasonen, jonka tiedetään syntyneen Anttolan Hääränmäessä (nykyisessä Kääriälän kylässä). Matin vaimo oli Elin (Elina) Kääriäinen. Lapsia perheessä oli ainakin Lars, Pahl, Michel (s. 1722), Brita ja Anna.

Kääriälän sukuhaaran vanhin tiedossa oleva edustaja on noin 1685 syntynyt Mikko (Michel) Pasonen. Toistaiseksi ei ole pystytty selvittämään olivatko Matti ja Mikko saman perheen jäseniä.

Vuonna 1659 syntyneen Matti Pasosen poika Lars Pasonen s. 1715 asui todennäköisesti koko ikänsä Anttolan Kääriälässä, jossa hän kuoli 1761. Larsilla oli useita lapsia, joiden kaikkien liikkeitä ei ole vielä selvitetty. Lars Larsinpoika Pasosen tiedetään muuttaneen Ristiinaan, josta sukuhaara seuraavien sukupolvien aikana levisi Mikkelin eteläpuolelle Rantakylään, Hirvensalmelle ja Rantalaan.

Suomi oli 1800-luvun alkuvuosille asti osa Ruotsia. Tosin jo vuonna 1721 Suuren Pohjansodan jälkeen Ruotsi joutui Uudenkaupungin rauhassa luovuttamaan suuren osan Viipurin, Savonlinnan ja Käkisalmen läänistä Venäjälle. Vuonna 1743 Turun rauhassa Ruotsi luovutti vielä Venäjälle lisäalueita Kymijokeen asti. Tuolloin Venäjän ja Ruotsin välinen raja oli Kymijoessa Kuusankoskella, josta se kulki Ristiinan eteläpuolella olevan Liittokiven ja Puumalan eteläpuolen kautta Savonlinnaan.

Uusi Venäjän rajan läheisyys saattoi osaltaan vaikuttaa siihen, että Pasosen suku levisi Ristiinasta pohjoiseen ja länteen eikä Venäjän hallussa olevaan etelään ja itään.

Tietoja sukunimestä Pasonen

Pasonen on suhteellisen harvinainen sukunimi. Pasosten lukumäärä eri vuosina Väestörekisterikeskuksen tilastojen mukaan:

v. 1970	241
v. 2014	220
v. 2015	223
v. 2016	224

Sukunimien yleisyyslistalla Pasonen on noin sijalla 3 500. Pasonen on suojattu sukunimi kuten nykyään kaikki Suomessa käytetyt sukunimet. Ulkopuolinen ei voi Suomessa ottaa nimekseen Pasonen ilman laillista hyväksyttävää syytä.

Pasonen sukunimen kehityksestä kertoo Suuri Sukunimikirja: "nimi Pasonen esiintyy vanhoissa muodoissaan rinnan Pasasen kanssa, esim. Anders Pasain eli A. Pasoin 1563 Vesulahdella ja 1559 Etelä-Karjalassa Kivennavalla kauppias Pasain. 1960-luvulla Pasosia asui eniten Etelä-Savossa.

Sukunimien historia on erilainen Itä- ja Länsi-Suomessa. Itä-Suomessa on paljon pidemmät rahvaan sukunimiperinteet, joissa tyypillistä on –nen-pääte. Varhaisimmat havainnot sukunimestä Itä-Suomessa on jo 1300- ja 1400-luvuilta. Siitä huolimatta saatettiin sukunimi vaihtaa esimerkiksi muutettaessa uuteen taloon. Myös sotilaat saivat usein palvelukseen astuessaan uuden nimen, joka yleensä oli ruotsinkielinen.

Saimaa, etelä-savolaisten moottoritie ja ympärivuotinen kalatiski

Jääkauden jälkeen Saimaa oli aluksi samaa vettä Baltian jääjärven (nykyisen Itämeren ja Suomenlahden) kanssa. Baltian jääjärven pinta oli 28 metriä nykyisen Suomenlahden pintaa korkeammalla. Sulamisen jatkuessa veden pinta laski ja Saimaasta sekä Päijänteestä muodostui omat järvet. Etelä-Saimaan pinta laski jopa 20 metriä nykyisen Saimaan pinnan alapuolelle.

Maan kohotessa Saimaan alueen vesistöjen kynnys nousi merestä. Tuolloin monessa tasossa olevat Saimaan alueen järvet laskivat pohjoiseen. Koska maa kohosi Keski-Suomessa enemmän kuin Kaakkois- ja Itä-Suomessa, vedenpinnat alkoivat kohota laskukynnysten kaakkoispuolilla. Vähitellen yksittäiset järvet yhittyivät muinaiseksi Suur-Saimaaksi, joka ulottui yhtenäisenä ja samassa vedenpinnan tasossa Lappeenrannasta Iisalmen pohjoispuolelle.

Maankallistumisen seurauksena Saimaalle syntyi uusi lasku-uoma Ristiinan kohdalle noin 6900 vuotta sitten. Vesi alkoi laskea Ristiinan luoteispuoleisella Suur-Saimaalla. Kaakkoispuolella vesi jatkoi nousuaan ja ylitti uuden kynnyksen Lappeenrannan alueella noin 6300 vuotta sitten. Saimaan vedet virtasivat sekä uutta että vanhaa uomaa pitkin mereen. Vedenpinta jatkoi edelleen nousuaan, kunnes nousevan Suur-Saimaan vedet mursivat Salpausselän Imatralla noin 5700 vuotta sitten. Syntyi Vuoksi, jonka jälkeen Suur-Saimaan vedenpinta oli lähes nykyisellä tasolla. Vuoksen synnyttyä Suur-Saimaan vedenpinta laski lyhyessä ajassa noin kolme metriä asettuen n. 80 m merenpinnan yläpuolelle. Vuoksen kohdalla maanpinta kohoaa Saimaan alueella hitaimmin, joten uusia lasku-uomia ei ole odotettavissa.

Maan kohoamisesta johtuen Saimaa pienenee jatkuvasti. Pohjoisessa ja luoteessa syntyy tulevaisuudessa uusia Saimaan vedenpintaa korkeammalla olevia järviä. Etelässä Saimaan vedenpinta laskee hyvin hitaasti, koska maanpinnan kohoamisero Lappeenrannan ja Imatran välillä on lähes olematon.

Melko varhaisessa vaiheessa Karjalan Kannakselta siirtyi väestöä Visulahden eli nykyisen Mikkelin alueelle, johon muodostui pieniä asutussaarekkeitä jo 800-luvulla. Vanha erätie johti Kannaksen Muolaasta ja Äyräpään seuduilta Heinjoen ja Savitaipaleen kautta juuri Mikkelin alueelle. Tämän reitin ohessa muuttajat käyttivät vesiyhteyksiä, ihmiset liikkuvat "venein, vettä pitkin". Saimaan pinta oli vielä silloin nykyistä korkeammalla, kuten myös ympäröivien järvien vedet, mahdollistaen hyvin liikkumisen paikasta toiseen. Veneet ja haapiot vedettiin maitse kapeitten kannasten poikki. Kaakosta Visulahden seudulle oli olemassa ns. "Päällikkjärven reitti", mikä johti Saimaalta Parkkilan lahden kautta Keskimmäisen, Alimmaisena, Kortteisen, Saarisen, Keihäsjärven ja sitä kautta Louhijärven ja Päällikkjärven kautta Norolan ja Visulahdenkylien seuduille.

Saimaa ja sen yläpuoliset järvet ovatkin muodostaneet kesällä ja talvella hyvät vesitiet alueella Pasosen suvunkin liikkumiseen jo satoja vuosia ennen varsinaisen tieverkoston kehittymistä. Saimaa ja sen yläpuoliset järvet ovat antaneet ka-
laa ja toimineet merkittävänä ravinnon lähteenä alueen asukkaille.

Seurallisten erakoiden asutusliikkeen alkuvaiheet huutokylissä

Laajempi asutus juurtui Visulahden alueelle 1200 -luvulla. Tuohon väestöön kohdistui vaikutusta lännestä, mistä johtuen aiemmin sanottiin savolaisten olevan hämäläisten ja karjalaisten perillisiä. Nykyisin arvellaan Mikkelin seudun asutuksen olleen melkoisen puhtaasti karjalaisia, johtuen hämäläisten ja karjalaisten erämaariitojen voiton kallistumisesta karjalaisille. Alkuvaiheessa

Visulahden asutus lukeutui uskonnoiltaan ortodokseihin ja näin ollen idän valtapiiriin. Tutkijat ovatkin otaksuneet alueemme asutuksen olevan osittain Karjalan Kannakselta peräisin, perustuen paikan- ja sukunimien yhtäläisyyksiin. Vuosisatojen kuluessa Kannaksen kärsiessä jatkuvista sodista itäisen Novgorodin ja läntisen Ruotsin välillä, Karjalan Kannas autioitui lähes kokonaan 1600 -luvulla. Sen seurauksena taas väkeä siirtyi Karjalaan päin takaisin. Aikojen kuluessa ovat huhut kulkeneet alueelta toiselle, viestien erilaisista elämisen mahdollisuuksista. Tämän houkuttelemana ovat ihmiset liikkuneet edestakaisin Savon ja Karjalan heimojen välillä parempia elinehtoja etsiessään. Näin voidaan olettaa alueen asukkaiden olevan savolaisen ja karjalaisen heimon sekoitus, johon on vaikutusta hämäläisellä kulttuuriperinteellä, vaikkakin vähäisemmässä määrin.

Elantonsa Savon heimo asutuksen alkuaikoina hankki metsästyksellä, kalastuksella ja turkiskaupalla, mihin olikin hyvät mahdollisuudet, olihan ympärillä laajoja erämaita. Asutusliikkeen alkusysäyksenä ja ylläpitävänä voimana on pidetty vahvaa väestönkasvua ja tarvetta uusille erämaille, kalavesille ja kaskimaille. Savolaisten eränkäynti ja sitä seurannut asutus levisivät voimakkaasti 1300- luvulla Päijänteen ja Saimaan välisellä alueella sekä Saimaan pohjois- ja itäpuolella. 1400-luvulla savolaiset olivat lisääntyneet ja muutto Karjalasta jatkui niin, että 1400-luvun puolessavälissä perustettiin Juvan ja Säämingin pitäjät ja 1470-luvulla rakennettiin Olavinlinna.

Kaskiviljelys yleistyi metsästyselinkeinon tueksi 1500 -luvulla. Sen johdosta aikojen kuluessa Mikkelin seutu autioitui metsistään lähes olemattomiin. Vielä nytkin metsässä kulkija voi löytää jäännöksiä kaskiviljelyn ajoilta. Pieniä kiviröykkiöitä, jotka on ladottu isomman kiven päälle; maata muokatessa aatralla ja risukarhilla, koetettiin pinnasta saada irtokivet pois viljelijän tieltä. Kiviä tuntuu olevan monessa kerroksessa loputtomiin.

Kaskiviljelijän keräämä kiviröykkiö Väänälässä

Maa on kuitenkin viljavaa ja ns. "hikevää", eikä näin kärsi kovin herkästi kuivuudesta eikä myöskään heti kosteudesta, johtuen maaston korkeuseroista, toisin kuin Pohjanmaan lakeuksilla.

1570-luvulla verotus kiristyi sotien vuoksi, mikä johti uudisasutuksen loppumiseen ja autioitumiseen Länsi- ja Etelä-Suomessa. Myös Itä- ja Pohjois-Suomessa taloja alkoi 1570-luvulta lähtien köyhtyä ja autioitua, mutta uudisasutus jatkui. Tämän jälkeen savolaisten asutusliike jatkui Etelä- ja Keski-Pohjanmaan järvisuilla ja jokilatvoille.

1500-luvun lopulla savolaisia alkoi muuttaa Keski-Ruotsiin. Noin vuonna 1580 savolaisia alkoi muuttaa Kaarle-herttuan herttuakuntaan. Kaarle houkutteli savolaisia herttuakuntaansa kuuluvien Södermanlandin, Närken ja Västmanlandin erämaihin. Hänellä oli Suomessa asiamiehiä, jotka värväsivät savolaisia siirtolaisiksi. Muuttoliike emämaan kaskimetsiin jatkui 1600-luvun puoleenväliin saakka. Kuitenkin monet vuodet olivat 1600 - 1700 -luvulla katovuosia, elanto oli todella tiukassa. Nälkävuosia aiheuttivat erityisesti hallakesät. Kun tähän yhteyteen vielä sattui kulkutauteja, voi vain kuvitella, kuinka vaikeaa oli toimeentulo talollisellakin, saati sitten tilattomaan väestöön kuuluvalla. Asumuksia autioitui noina vuosina maakunnassa paljon.

Siinä vaiheessa muutettiin myös eteläiseen Norlantiin, muun muassa Gästriklandiin ja Hälsinglandiin. Myös Taalainmaalle ja Värmlantiin muutettiin, ja niissä suomen kieli säilyi 1900-luvulle saakka. 1650 - luvulla metsäsuomalaisia oli noin 20 000. Siihen aikaan alkoi Ruotsista muuttoliike Amerikkaan. Vuonna 1638 perustettiin sinne Uuden Ruotsin siirtokunta Eteläjoen (nyk. Delawarejoki) varrelle. Siirtokuntaan muutti myös satoja suomalaisia, etenkin Värmlannin kaskiviljelijöitä (sinne muuttaneita savolaisia). Siirtokuntalaiset olivat nykyisen Philadelphian seudun ensimmäiset eurooppalaiset asukkaat.

Kuten muutkin savolaiset Mikkelin pitäjän asukkaat olivat tottuneet "kahtelemmaa taevasta ja haastelemmaa ommoo ilimoo". He eivät länsisuomalaisten tavoin ahautuneet pieniin kylärykelmiin vaan asutus pysytteli toisistaan erillään olevien mäkien päällä ja hajaantui kaskiviljelyn myötä ympäri pitäjää. Näin keskusseudunkin asukkaat olivat "**seurallisia erakoita**", joille hallintojärjestelmäkään ei luonut yhteenkuuluvuuden tunnetta. Kyläjakokin syntyi hallintomiesten pöydällä teoreettisten yhdistelyjen pohjalta.

Talonpojalle tiettyyn kylään kuuluminen merkitsi vain missä järjestyksessä hänen nimensä huudettiin papinvaaleissa eli missä järjestyksessä hän maksoi vero-osuutensa. Tällaista viranomaisten synnyttämää kylää kutsuttiin "**huutokyläksi**", jonka asukkailla ei ollut mitään yhteisiä oikeuksia eikä velvollisuuksia.

Maakirjakartat ja verollepanomittaukset 1600- ja 1700-luvulla

Kustaa Vaasan ajoista lähtien oli tullut säännölliseksi tavaksi merkitä talojen veroluvut erilliseen maakirjaan (jordebok). Ensimmäiset maakirjat laadittiin jo 1539-1540. Vaikka maakirjoihin peltujen ja niittyjen alat arvioitiin tai mitattiin, niistä ei ollut kuitenkaan tapana laatia erillistä karttaa. Yksittäistapauksissa saatettiin kuitenkin jo 1500-luvulla esittää rajatuomioiden tueksi erillisiä pelto- ja niittynautintoja osoittavia karttoja. Näistä tunnetuimmat sisältyvät Jaakko Teitin valitusluetelo 1560-luvulta, mutta kartanpiirtämisen harvinaisuutta osoittaa, ettei 1500-luvun raja- ja muita paikalliskarttoja tunneta kuin runsaat parikymmentä kappaletta.

Suurimittakaavaisia valtakunnan ja maakuntien karttoja alettiin Ruotsi-Suomessa laatia vasta 1610-luvulta eteenpäin Andreas Bureuksen (Bure) johdolla. Bureus sai vuonna 1628 tehtäväkseen organisoida valtakunnan kartoittamisen, ja näin sai maanmittaustoiminta alkunsa. Suomessa maanmittaustoiminta alkoi vuonna 1633, jolloin Turun lääniin määrättiin maanmittariksi Olof Gangius. Maanmittareiden työskentely oli tietenkin tavattoman laaja, sillä mitään aikaisempaa perusaineistoa ei ollut olemassa. Apuna mittareilla oli mittarirenkejä ja -kisällejä sekä tietenkin monilukuinen kylien isäntäparvi, jotka tosin myös haittasivat työn etenemistä.

Maanmittaustoimintaa ja kartoittamista sääteli 1600-luvulla vilkas lainsäädäntötoiminta. Tärkeimmät maanmittareitten ohjeet annettiin vuosina 1635, 1636, 1642 ja 1684. Määräyksissä annettiin tarkat ohjeet karttaväreistä: pellot on merkittävä harmaalla, niityt vihreällä, suot keltaisella, puutarhat mustalla, järvet sinisellä ja joet tummansinisellä, rajat punaisella, metsät tummanvihreällä ja mäet valkoisella. Pinta-aloja laskettaessa tuli tynnyrinalaan sisältyä 14 000 neliökynnärää.

1600-luvun karttojen nimitys on vaihteleva. Ruotsiksi niitä kutsutaan nimellä "geometriskä jordeböcker", josta on suomen kieleen käännetty nimitys geometriset maakirjat. Aineisto tunnetaan myös nimellä "1600-luvun värilliset karttakirjat", koska erilliset kartat sidottiin Laskukamarissa maakunnallisiksi niteiksi.

Kun kartta-aineisto sisältää normaalin fyysisen ympäristön kuvauksen lisäksi myös taloudellisia ja verotuksellisia tietoja, käytetään niistä yleisnimitystä "maakirjakartat". Ne liittyvät tiiviisti kruunun regaalioikeuksien valvontaan ja lisäämiseen, ja niistä puuttuvat näin muodoin mm. kartanot ja säterit. Tyypillisesti kartat kuvaavat talojen ja kylien tiluksia, peltuja ja niittyjä, ja selitysosassa (Notarum Explicatio) annetaan varsinaiset verotustiedot.

Karttojen toisen ryhmän muodostivat 1680-luvulla alkaneet verollepanomittaukset, ja aiheellista olisikin puhua tästä eteenpäin verollepanokartoista. Verollepanokartoissa, joita voi myös pitää taloudellisina karttoina, kiinnitettiin huomiota

maantieteellisiin, verotuksellisiin ja taloudellisiin seikkoihin. 1600-luvun loppupuolen kartat eroavat aikaisemmista maakirjakartoista mm. siinä, että nyt kartoitettiin kylän eli jakokunnan pellot ja niityt sekä niiden rajat, ja niin muodoin jossain määrin myös kylän metsät.

Verollepanokarttojen laatiminen keskeytyi ison vihan vuosina, vaihdellen eri puolilla maata vuosien 1709 ja 1713 välillä. Maanmittarit olivat kuitenkin niin ahkeraa väkeä, että heistä kaksi, Bergström ja Avander, joutuivat venäläisten vangeiksi ja katosivat sille tielle. Uudenkaupungin rauhan jälkeen (1721) maanmittaustoiminta pääsi hieman onnaldellen käyntiin, kun kaikkiin Suomen maakuntiin ei välittömästi ollut osoittaa maamittaria. Vuosikymmenen lopulla verollepanomittaukset kuitenkin saatiin jo koko maassa käyntiin. Varsinkin 1730- ja 1740-luvun alun mittaukset jo ikään kuin enteivät vuosisadan puolessavälissä käynnistettyjä isoja kotoimituksia.

1600-luvun maakirjakartta-aineisto käsittää n. 1500 erillistä karttaa, mikä maanmittareiden vähälukuisuuteen verrattuna - 15 maanmittaria - on hyvä saavutus. Karttojen selitysosassa (Notarum Explicatio) määritellään talojen veroluvut, kylvömäärät erilaatuisilla mailla ja niittyjen tuotto. Lisäksi siinä arvioidaan talojen ja kylien metsät, laidunmaat ja kalavedet. Kun kyläyhteisö tai jakokunta haluttiin kuvata kuitenkin yhdelle kartalle, saatettiin liimata ja leikata useita regaalilehtiä yhteen, niin että suurimmat kartat ovat jopa 3-4 metriä suuntaansa. Verollepanokarttoja on suunnilleen saman verran kuin maakirjakarttoja, n. 1500 kappaletta.

Useissa tapauksissa Suomen puolella näyttää käyneen siten, että ensin laadittiin suurimittakaavainen yleiskartta, ja vasta sen jälkeen ryhdyttiin kyläkartoituksiin. Varsinkin tilus- ja kyläkartat jäivät niin sporadisiksi, että on vaikea nähdä niiden yhteyttä valtakunnankartoitukseen. Maakunta- ja pitjäkarttoja yhdistelemällä saatiin valtakunnan uusi, entistä tarkempi kartta, joka ilmestyi käsin piirrettynä vuonna 1688. Se jätettiin sotilaallisista syistä kuitenkin painamatta. Määräysten mukaan tuli maanmittareiden toimittaa puhtaaksi piirretyt karttansa Tukholmaan keskusarkistoon. Näin tapahtuikin lähes poikkeuksetta 1600-luvun lopulle saakka.

Lähde: Wikipedia/Heikki Rantatupa

Eteläisen Suomen kuntajako 1600-luvulla

Yllä olevan kartan mukaisista 1600-luvun eteläisessä Suomessa sijainneista kunnista ovat harvat säilyttäneet asemansa tähän päivään asti. Suomi kytkettiin tuolloin hallinnollisesti aikaisempaa tiukemmin emämaahan Ruotsiin. Ruotsin kielen asema vahvistui ja Ruotsista tuli lisää virkamiehiä Suomen hallintoon. Koko Suomen asukasluku oli 1695 hiukan alle 400 000 henkilöä. Suurten kato-
 vuosien 1695-1697 aikana väestöstä kuoli kolmannes, yli 130 000 henkilöä näl-
 kään ja tauteihin.

TARINOITA KÄÄRIÄLÄN PASOSISTA

Kääriälän Pasosia isästä poikaan

Vanhin löydetty tämän sukuhaaran edustaja on noin 1685 syntynyt **Mikko (Michel) Pasonen**. Syntymäpaikaksi mainitaan Mikkeli, Anttola. Emme ole tois-
taiseksi löytäneet linkkiä Mikko Pasosen (s.1685) ja tämän kirjan muiden suku-
haarojen vanhimman edustajan Matti Pasosen (s. 1659) välille. On kuitenkin
mahdollista ja jopa todennäköistä, että sukulaisuussuhde löytyy kunhan tutkitaan
lisää.

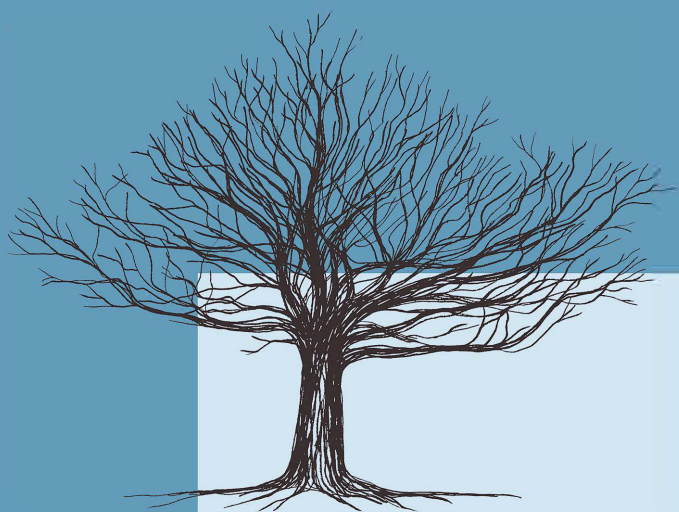
Vuoden 1556 papinveroluettelon aluejaotuksen mukaan Pellosniemen hallintopi-
täjän Pitkälähden neljännekunnasta siirrettiin Juvaan Yliveden, Pitkälähden,
Ruokolan ja Ilmeenlahden seutukylät sekä myöhemmin Anttolan, Kähkölän ja
Kääriälän kylät. Hallinnollisesti käsitti siirretty alue koko Ilmeenlahden kymme-
neksen, pääosan Pitkälähden ja Seppälän kymmeneksistä ja yhden arviokunnan
Järvikansan kymmeneksestä.

Mikko Pasosen vihittiin jouluaattona 1708 Elina Taipalisen kanssa. Vaimo oli syn-
tynyt 1686. Mikkelin rippikirjan 1726-1733 mukaan Mikon perhe on asunut Ra-
salassa. Rasankylä löytyy nykykartoista Anttolan keskustasta muutama kilometri
pohjoiseen. Rasalassa asui myös Mikon veli Paavo vaimonsa Malin Kokkosen ja
lastensa Catharinan, Mikon (Michel), Matin (Mats) ja Annan kanssa. Mikon ja Eli-
nan lapsia olivat Christina, Maria ja Tuomas. Kaikki syntyneet Rasalassa. Vuo-
den 1736-1750 rippikirjasta Mikko Pasonen ja veljensä Paavo löytyvät Anttolan
hovin torppareina. Mikko on kuollut 13.4.1742 Anttolassa.

Paavon poika Mikko (Michel) Pasonen on merkitty vuoden 1744 henkikirjaan
Haukan talon (Seppälä nro 15) isännäksi. Sitä ennen tila oli ollut Jöran Laitisen
lesken autiotila (1773 henkikirja). Vuoden 1759 henkikirjaan isännäksi on merkitty
samainen Mikko Pasonen, joka oli naimisissa Anna Parkkisen kanssa. Samassa
taloudessa näytti asuneen myös isännän sedän poika Tuomas (Thomas) Paso-
nen, joka siis on sukuhaaramme vanhimman, Mikon, poika. Mikko Paavonpoika
on viimeisen kerran isäntänä Seppälässä nro 15 vuoden 1763 henkikirjassa. Sen
jälkeen isäntänä on Mikon serkku **Tuomas (Thomas) Mikonpoika**, joka on syn-
tynyt 16.12.1730

Tuomas oli vihitty 16.12 1753 Kaisa (Caisa) Taivalantin kanssa - synt. n. 1738
Mikkeli Parkkila. Heillä oli viisi lasta, Matti (Matts) s. 1755, joka jatkoi isäntänä
Haukan talossa, Juho s. 1759, Maria s.1761, Mikko (Michel) s.1766 ja Anna s.
1772.

1770 henkikirjan mukaan Tuomas on ollut Haukan talon isäntänä ja vaimonsa oli
Kaisa Taivalantti. Ovat käyneet ehtoollisella vielä 1790 (Rk 1785-1793). Tuomas
kuoli keuhkotautiin 1.4.1791 ja Kaisa kuoli n. 1786.

Tähän kirjaan on koottu tarinoita Mikkelin seudun Pasosten elämänvaiheista. Kirjan tarinat kertovat suvun elämästä 1600-luvun puolivälistä aina 1900-luvulle. Varhaisimmat kertomukset perustuvat kirkonkirjoihin ja valaisevat suvun eri haarojen asuinpaikkoja sekä siirtymiä paikasta toiseen, avioliittoja, lasten syntyä ja kasteelle viemisiä, konfirmaatioita ja lopulta kuoleman hetkiä.

Tarinankertojien ”miesmuisti” näkyy persoonallisen värikkäänä 1900-luvulle ajoittuvissa elämäntilanteiden kuvauksissa. Kirjan sivuille levittäytyy elämänmakuisia tilanteita Pasosen suvun persoonista, työstä, pyhäpäivistä, lasten ja nuorten elämästä, vaikeuksista ja sodista, humoristisista sattumuksista ja monesti myös uskosta korkeamman voimaan ja armoon.

SUKUTYÖRYHMÄ

